

Natividad Aranberri Laskurain

*Soraluze,
Gipuzkoa
(1915-2012)*

Aurkibidea

Biografia

1915eko Natibitate egunean San Andres auzoko Goenetxe baserrian jaio eta zortzi anai-arrebarekin batera hazitakoa. Ezkondu aurretik etxeak garbitzen eta josten ikasten jardun zuen. 1942an Eibarko Jose Atxarekin ezkondu eta Aseginolaza berri baserrira joan zen bizi izatera. Zazpi seme-alaba izan zituen eta egunero plazara joaten zen saltzera, 1968an kalera bizi izatera joan zen arte.

Zintak

SOR-010

- **Proiektua:** Soraluzeke euskara eta ahozko ondarea
- **Elkarrizketatzailea(k):** Ariznabarreta, Gurutze - Unamuno, Egoitz
- **Data:** 2001-01-01
- **Iraupena:** 60 min
- **Euskarria:** Mini Disc
- **Kodifikatzailea:** Alberdi Bilbao, Itziar
- **Transkribatzailea(k):** Oregi, Benan

SOR-026

- **Proiektua:** Soraluzeke euskara eta ahozko ondarea
- **Elkarrizketatzailea(k):** Ariznabarreta, Iruñe - Unamuno, Egoitz
- **Data:** 2001-08-10
- **Iraupena:** 70 min
- **Euskarria:** Mini Disc

Pasarteak

1. Familia giroa baserrian

- **Erref:** SOR-010/001
- **Iraupena:** 0:01:45. **Hasi:** 00:00:00. **Bukatu:** 00:01:45
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua
- Iritziak » Bizitzarekiko ikuspegia
- Ekonomia eta industria » Lan-baldintzak

Laburpena:

<p>Gaztainak eta berakatz-salda jaten zuten; arrautzak eta esnea saldu egiten zituzten. Bederatzi anai-arreba. Baserria errentan, eta errenta ordaintzeko dirua behar. Bizitza nola aldatu den.</p>

Transkripzioa

- Gaztaiñak eta berakatz-saldia jan eta arrautzak eta esnea saldu, dirua bihar zan-ta, dirua bihar zan,... eta arrautzak eta esnea saldu, berakatz-saldia eta gaztaiñak jan, aurrera! Hala urten ein genduan, bizirik! Bizirik urten hala-be. Bai, zera, e... Bost anai-arreba edo... bederatzi anaia-arreba: batak zapatia falta, bestiak soiñekua falta, bestiak beste gauza bat falta, alkar erremedixau ezinda. "Hik emoidan hori eta nik emongo deunat hau" eta holaxe iñundik iñora, aurrera urten ezinda...

- Dana falta?

- Dana falta, dana falta... Eta lehengo zaharrak be ez zeuken txikitarik be, pentsiñorik eta ez zeuan, orduan dirurik ez zeuan! Basarri danak zorretan. Guk be bi basarri, baiña zorretan, e! Danak halaxe e? Zorretan orduan, ez zeuan dirurik eta...

- Errentan egongo zian orduan danak...

- Errentan! Errentan! Eta errentia pagau bihar eta badakizu zelako bizimodua hainbeste umekin? Hainbeste umekin? Gure zaharrak, koittauak, asko sufridu eben... Oin ondo bizi gara, e? Oin? Oin, e... erregia baiño hobeto bizi gara, erregiak gure aldian ardura asko dauka ta... Guk

e...

- Egixa da hori, e!

- Hori egixa da, e? Guk ez daukau ezeren ardurarik be, ibiltzeko dirua daukau eta... lehengo zaharrak ez zeuken koittauak, ez zeuken... Gu... horixe erregia baiño hobeto bizi giñala! Bai,... ondo!

2. Gerra garaian, Gernikara ihesi

- **Erref:** SOR-010/002
- **Iraupena:** 0:00:25. **Hasi:** 00:01:45. **Bukatu:** 00:02:10
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Ihes egin beharra

Laburpena:

Sasoi ederrenean zeudela, gerratea sortu zen. Beldurra demasa; Gernikara joan ziren ihesi. Bertan, 9 hilabete egin zituzten; baserrietan lan egiten zuten jatekoaren truke.

Transkripzioa

Ta graziak zertu jakuzen... gerratia... gerria etorri jakun sasoirik ederrera geunkanian, gerria etorri jakun... "bata eitten jone, bestia eitten jone... hau eitten jone..." sustauta hanka ein genduan kanpora, Gernikara. Bederatzi hillebete ein genduzen!

Ez erroparik geunkan, ez dirurik geunkan, ezebez! Ezta ezebe!

Hantxe, baserrietara juan giñan Gernikan biharra eittera talua eta esnia jateko. Bai ba, zeozer ein bihar zan, ez geunkan ezer...

3. Gerra garaiko pasadizoak

- **Erref:** SOR-010/003
- **Iraupena:** 0:01:45. **Hasi:** 00:02:10. **Bukatu:** 00:03:55
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Errepresioa

Laburpena:

<p>Maltzagan kontrola. Anaiak 16 lagun ezkutatu zituen trenean. Gerra garaiko kontuak.</p>

Transkripzioa

Maaltzan (Maltzagan) kontrola eguan... anaiak eruan genduzen trenan asientuan azpizan gure hanken ostian sartu, eta Maaltzatic aurrera, Maaltzan gorde genduzen azpizan anaiak...

Ta, halaxe... hamasei lagun juan giñan, gerratian, sustauta...

Domekarako batzen giñan San Andresera, San Andresera batzen giñan ta: "ene, demasak eitten ei jittune, hanka ein bihar jonau!"

Astelehenian, lau terdietako trenian, Gernikara, 16 lagun:

Kiruetaquak bi anai-arreba, Guentxekotxokuak, 4 eta Joxe Mari Etxebarriko, 5; Izarreko... edo gu, 5 anai-arreba Goenetxekuak eta gero Erreterixarrak eren, Erreterixatik hanka ein eta hona etorritta, harek be gerekin. Eta zertu genduan, hamasei lagun juan giñan, zer janik ez, zer jantzirik ez, ahal

zan moduan, mutillak eruan euskuezen zerera... frentera, ta danok ondo etorri; hamasei jua eta hamasei ondo etorri, danok ondo etorri. Ta hona pasau giñan, hartu zittuen soldau Guentxekotxoko Klaudio difuntua, Marian anaia ta gure anaia, hil zana, Jose, frente hartu zittuen hona pasau giñanian, Guentxekotxoko hil eta guriari balia sartu eta balia ez zotsen etara balia, balia barrurako Joxek... bai, holaxe.

4. Gaztetan bizi izan zuten egoera gogorra

- **Erref:** SOR-010/004
- **Iraupena:** 0:01:05. **Hasi:** 00:03:55. **Bukatu:** 00:05:00
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko zereginak
- Iritziak » Antzinako bizimoduari buruzkoak

Laburpena:

Bizimodu tristea: dirurik ez; eskolarik ez, etab. Nobioa aurkitu zutenean, zerua zabaldu zitzaien.

Transkripzioa

- Ta gure bizimodua tristia izan zan gero, e? Gure bizimodua izan zan, dirurik ez sekula jaixetan ta sekula txikitarik ez... Ez zeuken emoteko koittauak, zerak, aittak eta amak eta... Ez zeken!
Eta gero holaxekan zertu genduan, nobixuak billau genduzen... eta graziak! Haretxek diru pixkat! horra ta hona juateko!, haretxek diru pixkat! bestela guk ezebez.
Urtebete eskolan, 10 urtekin sartu eta 11kin kanpora eta ahal giñuan guztian... Izarreko Pedro, ni eta Jose Guenetxe eskola-igesi, urtebete haura beti eskola-igesi.
"Sumar" be ez genduan ikesi, ezebez! Nola ikesiko genduan, ba?
Ta Obeko Paula egunik eittekia ei zan eskolan.
- Sekula izan barik?
- Sekula juateke eskolara. Pentseizu zelako bizimodua zan, e? Bai. Eta lehen holaxek asko, e? Gu gaztiak giñanian, holaxek asko...!

5. Gernikako ibilerak gerra garaian

- **Erref:** SOR-010/005
- **Iraupena:** 0:01:55. **Hasi:** 00:05:00. **Bukatu:** 00:06:55
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerraren eragina

Laburpena:

<p>Gernikako ibilerak gerra garaian. Hasiera batean udaletxeko lokal batean egon ziren, 7 hilabete inguru. Baserrietara joaten ziren lanera. Frontera joandako mutilak. Bertako baserrietan ere miseria hutsean bizi ziren.</p>

Transkripzioa

-Ta Gernikara heldu ziñanian zer, han zer?
- Gernikara allegau giñan ta lokaltxo bat aguantau genduan, geunkan

lokaltxo bat, eta hantxe zertu giñan, hantxe lokalian egon giñan zazpi hillebetian. Baiña gu juaten giñan basarrixetara, basarrixan ohittuta zelan genden... basarrixetara biharrera juaten giñan eta hantxe basarrixetan lo eitten genduan. Zazpi hillabete Gernikan. Etorri zan Gernikako bonbardeua...

- Eta dirurik ez zotsuen emoten, ez?

- Ez, jana, jaten, jaten... Zera, e... Gero anaiak pagau eitten eutsen zeozer, frente hartu zittuen anaiak... Bitor, Joxe, eta gero Kiruetako bat be bai, Joxe Mari Guentxekotxo, horrek frente hartu zittuen.

- Eta harek zenbat denporan egon zian?

- Zazpi hillabetian, danok alkarrekin, danok alkarrekin, 16 lagun alkarrekin...

- Baiña frentian egon zianak.

- A! Frentian egongo zianak zian... Joxe Mari Guentxekotxo...

- Baiña zenbat denbora egon zian?

- Harek egongo zian sei bat... bost-sei hillebetian egon zian. Eta gero holaxekan zertu giñan ta etorri jakuzen anaiok pagatzen zotsen zeozer ta diru pixkatekin, ha zan poza! Batak soiñekua ein, bestiak beste gauza bat ein, danok zeozertxo eroatera haretxen diruakin antxintxika Gernikara. Mendatan genden, Gernikatik hiru kilometro, baillara txiki baten. Danok harek ekarten ebenian dirua, danok aintxintxika zeoze eroatera. Pixkat danok.

Eta hango basarrikuak be miserixia euken orduan...

Eta jaten emoten euskuenian talua eta esnia pozik gu, pozik...

Talua eta esnia asko jan genduan, e? Haura zeuken errezena erak be, ezta? Ganauak etxian, ta... esnia ta artiriña ta, hauxe, talua ta esnia, ta... pozik.

6. Gernikako bonbardaketa

- **Erref:** SOR-010/006
- **Iraupena:** 0:02:10. **Hasi:** 00:06:55. **Bukatu:** 00:09:05
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Borroka

Laburpena:

<p>Gernikako bonbardaketa. Gauez ihes egin eta Bilborako bidea hartu zuten. Bilbon Soralezeko ezagun bat aurkitu eta orduko ibilerak. "Gu gorrixak ikusittakuak gara, e?..."/p>

Transkripzioa

- Gero etorri jakun, e, Gernikako bonbardeua, bonbardeuan hanka ein genduan, e? Goizeko ordu bixetan urten genduan, geunkazen erropatxuak oheko zeretan... almueda-azaletan hartu, ta danok oiñez Bilbora hasi giñan. Baiña nola! Dana "tarr" "tarr" holaxe batallatzen abioiak gere gain-gaiñera etorritta!

Zulo guztietan sartzen, ezkutau ezinda, danok, ezkutau ezinda!

Goizeko ordu bixetan urten genduan Gernikan ta Bilbora. Gernikara urten genduan goizeko ordu bix... pentsaizu, goizeko ordu bixetan Gertikatik oiñez, e? Hartu bai geure erropak bizkarrian ta hala! Ezin, baiña! Ta gero han be lo-lekurik ez. Jardin baten egon giñan lehenengo egunian.

Gero hurrengo urten genduan han jardifñetik goizian eguna zabaldu ebanian urten gendun Bilbon kalera ta, "Lila" esaten otsen sekretarixotxo bat hementxe Plazentziakua tokau kalian. Eta

"Ene, hemen zabizie? Zelan, ba?" "Gu ahal dan moduan etorritta gare atzo Gernikatik hona. Halako jardin zeretari egon giñan eta ointxe urten dogu handik honantz". "Bueno, e... batzueri neuk ipiñiko dotsuet biharra". Heridutakua ekarten eben asko kalera, mendixan heridu... heridutakueri jaten emoten, esan euskun. Jaten emotera pozik gu: ni, Pepita Guentxekotxo, Kakuakin ezkontuta dauana, Kiruetakua ta ni, hirurok, jana zerbitzera. Sobratzen zana etxian geunkenei eruatzen gontsen pitxarretan lentejia edo zeoze han sobratzen zana bestieri eruatzen gontsen, han lokaltxo bat billau eben egoteko, hara eruatzen gontsen lentejia edo zeozer sobratzen zana hareri eruan... horixe eitten gontsen...
Baiña gu gu gorrixak ikusittakuak gara, e?
- Eta gosia bai?
- Bai ba! Harek etxeak be ez zeken, e, dirurik ezer eta bai, ba, geuk eruatzen guntsezen [zueri begira]. Eta gero jua giñan, Bilbotik urten genduan, etorri jakuzan berriro be amatrallatzera...

7. Familia hautsita 1936ko gerra zibilean

- **Erref:** SOR-010/008
- **Iraupena:** 0:01:05. **Hasi:** 00:10:10. **Bukatu:** 00:11:15
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerraren eragina

Laburpena:

<p>9 hilabete egon ziren 5 anai-arreba etxetik kanpo, elkarren berririk izan gabe. Etxera itzulitakoan, poz izugarria.</p>

Transkripzioa

- Gero e... holaxe Bilbon billau genduzen bestiok eta danok alkarrekin honutz! Zelako ederki, haura zan poza! Bederatzi hillabetian aitta ta ama ta ikusi barik. Hemen euan... Harek gu ez eta guk be ez harek.
- Ezer jakin barikan?
- Ezebe jakin barik. Bederatzi hillabetian ezebe jakin barik egon giñan.
- Beronendako be gogorra, e?
- Gogorra, gogorra ainttandako ta amandakogogorra, hainbeste seme-alaba handikaldian. Bitor, Jose, Margari, ni ta Juli, bost anai-arreba kanpuan, bost anai-arreba kanpuan eta Guentxekotxotik be Pepita, Maria, Juanita eta Claudio, lau anai-arreba Guentxekotxotik eta Jose Mari erekin, Etxebarriko Jose Mari erekin. Beratzi... bi etxetatik, beratzi, ezta? Beratzi lagun. Eta Kiruetako bi...
-Zelako poza, ezta, bueltau ziñanian etxera?
- Ene! Zelako poza, haura zan poza! Bai, baiña orduan be, etorri etxera ta... etxia gorri: dirurik be ez, ezebez, harek koittauak zaharrak zeoze emon nahi ta...

8. Hazkunde industrialala gerra osteko urteetan

- **Erref:** SOR-010/009
- **Iraupena:** 0:02:55. **Hasi:** 00:11:15. **Bukatu:** 00:14:10
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Euskara » Bilketa linguistikoa » Toponimia
- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Gaztetako ibilerak

Laburpena:

<p>Gerra amaitu eta lana gehitzen hasi zen tailerretan. Amutxasteginera joan ziren erreleboan lan egitera bera eta beste lagun bat. Neskatan, mutiletan. Toponimia; baserrirako bideak. Gaztetako ibilerak.</p>

Transkripzioa

- Gero e, gerria amaittu zan, ta taillarretan bihar pixkat etorri zan, ta ni, Izarreko aitzia, Amutxastegiñera juan giñan biharrera. Errelebuan, e? Errelebuan, e? Juan giñan Amutxastegiñera biharrera errelebuan, ta hamar t'erdietan urten kalia ta hor bide zaharretan Goenexeraioñe oiñez, e? Ai! Jarraitzen euskuen mutillak ta... geiztu! Orduan oingo moduko libertadia ez zan, e! Hola laztanka ibiltzia ta bata ta bestia ta? Zabaletako bide-zidorra atajua... Zabaletako soluetan gora, atajua, bide zaharrari lagata, atajua... Atajuak eukan mailla bat ixa metro- erdi metro bat inguruko mailliakin, igotzeko hankia jaso bihar gora, ta hasten giñan, mutillei esaten [...]: "Zuek aurretik", ezetz, ezetz. "Igotzeko gora!" ta ezetz, hantxe laurok teman, teman. Azkenian orduak aurrera ta... geuk androk... Hasten giñan... Ai, Julikin akordatzen naiz... igotzen hasten zan da "krak!" gonia atzetik... Julik ostikara batzuk, ene! Hara, guk eitten genduzen eittekuak! Gero Etxebarrira ixa aillegauan Etxeberriko aldapa bat han, aldapa haundi bat behetik gora, han bide zaharrian gora ta... "Oindiok urriñoa juan bihar dozue?" ta "Bai, oindiok gorau juan bihar dou. Nahi badozue juan zaittie atzera behera!" ta segi! Segi laurok demandan gora. Allegau giñan Goenexera ta... garixa euan orduantxe ebateko ta... gari-sorua ederra, e? Badakizu zer ein euskuen mutill zikin harek? Azkenian geizki tratau genduzen geuk be juateko nahi badabe ta ez genduala nahi ta... Bueltaka ibili gari-soruan.

- Ze, zeuen aurrian?

- Eeez, gu barrura sartu ta gero, gu barrura sartu eta gero soluan bueltaka gari artian mutillak ibili ta...

Hurrengo goizian, aitta hasarria: "Ene! Baiña zein ibilli don gure gari-soluan? Hau don biharra!" Eta gu ixillik Juli ta bixok!

Haretzek mutil zikin harek garixa dana apurtu ixa bueltaka ibillitta... Bai... Ene! Zenbat halako ibilli genduan! Zenbat!

9. Gerra osteko egoera: errotak itxita...

- **Erref:** SOR-010/010
- **Iraupena:** 0:02:35. **Hasi:** 00:14:10. **Bukatu:** 00:16:45
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak
- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean

Laburpena:

Errotara Osintxura joan behar izaten zuten; inguruan errotaren bat zegoen, baina itxita. Baserrien izenak. Gaez errotara joan behar eta ipurtargia ikusi zuteneko anekdota.

Transkripzioa

- Gero e, irin pixkat jiratzeko be garixakin hamen ez euan inguruan errotarik. Errotia baeuan baiña zerrauta: legiak eren halaxe-ta, ez dakit zer. Osintxura juan bihar izaten zan iriña ekartera. Eta juaten zan, ba, Osuma azpittik, Agarre-beisteittik, Gantxeitxoko goittik zihar astuak hartu, ta Osintxura.

Juan giñan hamar t´erdietan Juli ta bixok etxera eta amak eitten deusku eze: "Ai, ez jaukanau iriñik be ezer eitteko. Talo batzuk eitteko iriñik be ez jakanau ta... Horretxek gari-zorro bixok ihota bageunkanaz sikiera" esan euskun amak. Ta Juli ta bixok: "Geu juango gara. Bigar ordu bixetan zelan juan bihar dogun biharrera, ba... bihar goizian lo eitteko geu juango gara".

- Ze, gabian juan ziñan?

- Gabian, gabian. Bagoiaz Agarre-beisteittik harutz eta han baso baten, holan, argi txiki bat. Ene, ba! Linternia edo... "Zein ete da? Zein ete da?". Baiña juan ein bihar, haraiño juan ezkeru astuokin, juan ein bihar...

- Buelta ezin ein berriro...

- Ezin buelta ein. Juan giñan, allegau giñan eta... ipurtargixa. Mamorro txiki batek ipurdixan argixa eukitzen dau... Ipurtargixa! Haura ikusi giñanian pozik, "Ene, ipurtargixa!"

Gero, bi asto eren, asto gaztetxo bat eta zaharra zelai baten eta Julik eitten dosta eze: "Nati, honetxek astuok gaiñian jarteko hartu ein bihar jittunau guk". "Bueno, ni zaharran gaiñian e?" esan notsan. Juli gaztian gaiñian. Juaten jakon gaztia...

- Saltoka?

- Saltoka...! Ni zaharran gaiñian... Aspertu giñanian laga genduzen nunbaitten astuok eta... hala! Ene! Zenbat holako ibili, zenbat holako ibili eindakuak gara gu. Baiña irin pixkat jiratzeko be holaxe ibili bihar zan, holaxe ibilli bihar zan. Holaxe ba.

- Ta orduan zuk, amama, zuk asto zaharra, ez?

- Nik asto zaharra. Lehenengotik esan notsan, e? "Nik zaharra hartuko jonat, hik hartin txikixa".

- Ta bestia konforme?

- Juli bai, juan ein bihar...

10. Aisialdia baserrietan: emakumeak karta-jokoan

- **Erref:** SOR-010/011
- **Iraupena:** 0:01:35. **Hasi:** 00:16:45. **Bukatu:** 00:18:20
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Gaztetako ibilerak
- Aisia » Taberna giroa » Jokoak

Laburpena:

<p>Inguruko baserrietako emakumeak jokoan egiten zuten, trukean. Gaztetako ibilerak; bihurrikeriak.</p>

Transkripzioa

Lehen noizik behiñian andrak, gure ama-ta Izarreko-ta Etxebarriko-ta, jokuan eitten eben, ta, ba, umiak txiki-txikixak, gaztiak gu, lau-bost bat urteko ume mordua ondorian, beren ondorian etxietara. Ta juan gara Etxebarrira amakin, amakin Etxebarrira.

Trukian eitten eben androk pozixao ta gogorrao eitten eben... Trukian. Ta gu ama zaharrakin ta Jose "Guenetxek" ez dau, ba, Etxebarrin arratoi tranpa txiki bat harrapau?

Juan da etxera, ta ikusi dau aittak tranpa txikixori han: "Hau zeñek ekarri dau?" Ta ixillik... Jose okerra zan. Ixillik.

"Zeñek ekarri daben esan juat hau, e? Ekarri dabenak derrepente eruan deixala atzera, e?"

Ta Joxe "Guenetxek" eitten [estan eze]: "Hi, eruain" Ta: "Hik ekarri ta nik eruan? Heuk eruan bihar dok nahi badok! Heuk eruan bihar dok nahi badok, e?" Ta egon zan, egon zan... Lotsatu eitten zan juaten tranpiorrekin! Ta egon zan ta egon zan ta solo barrenetik etxe azpira jaurti eban Jose horrek, Jose horrek e, tak!, [atai aldera] bota eban arratoi tranpiori. Etxebarrian harrapau eban arratoi tranpia ta tak! bota eban. Bihako! Aittak gogor hartu eban eta... Okerra zan, baiña...! Izarreko Pedro ta ni zertzuk eindakuak! Gu hirurok okerrenak!

11. Gaztetako ibilerak ardi-batzen

- **Erref:** SOR-010/014
- **Iraupena:** 0:01:55. **Hasi:** 00:21:50. **Bukatu:** 00:23:45

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Gaztetako ibilerak
- Baserría » Baserríko lanak » Baserríko animaliak
- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Auzoak

Laburpena:

Ardi-batzera bidaltzen zituzten basora gauean. Anaiak eta haren lagunak zintzarriak kentzen zizkieten ardiei. Toponimia. Gaztetako ibilerak.

12. Gaztetako okerkeriak: arrautza bila erreka ondoan

- **Erref:** SOR-010/015
- **Iraupena:** 0:03:05. **Hasi:** 00:23:45. **Bukatu:** 00:26:50

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Eraikuntzak eta azpiegiturak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Umetako kontuak

Laburpena:

Gaztetako okerkeriak. Eskolatik ihes egiten zutenean, erreka joaten ziren. Errege-etxea nolakoa zen. Erreka ondoan arrautza bila ibiltzen ziren.

13. Herrira eskolara; janztetxea

- **Erref:** SOR-010/016
- **Iraupena:** 0:01:20. **Hasi:** 00:26:50. **Bukatu:** 00:28:10

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Baserria vs. Kalea

Laburpena:

Eskolara herrira joaten ziren eta bazkal orduan bertan geratzen ziren. Jantzetze batean arrautza egosi bana jaten zuten fota (ogi txiki batzuk) batekin. Jantzetxea, senideren baten etxea izaten zen.

14. Txori-harrapatzen neguan

- **Erref:** SOR-010/018
- **Iraupena:** 0:01:30. **Hasi:** 00:31:20. **Bukatu:** 00:32:50

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko zereginak
- Natura » Fauna

Laburpena:

Baserri batetako alabak neguan tranpak jartzen zituen txoriak harrapatzeko.

15. Neskatan-mutiletan; ezkontzeko proposamenak

- **Erref:** SOR-010/020
- **Iraupena:** 0:02:25. **Hasi:** 00:33:10. **Bukatu:** 00:35:35

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Bikote kontuak » Ligatzea
- Ohiturak eta bizimodua » Erljioa » Elizaren indarra

Laburpena:

Neskatan-mutiletan. Nobioa nola aurkitu zuen. Kaletik helduta edo laztanka ibiltzea, bekatua zen. Ezkontzeko proposamenak.

16. Korrikalari amorratua; soro artean antxitxiketan

- **Erref:** SOR-010/021
- **Iraupena:** 0:02:05. **Hasi:** 00:35:35. **Bukatu:** 00:37:40

Gaia(k):

- Aisia » Kirola » Beste kirol batzuk
- Familia eta harremanak » Bikote kontuak » Ligatzea

Laburpena:

Mutila nola, noiz aurkitu zuen. Seme bat korrikalari amorratua. Maltzagatik Arratera 17 minututan heltzen zen. Soro artean ibiltzen zen baserriz baserri, eta demaseko hanka-zuloak lagatzen zituen soroetan.

17. Gabonak baserrian

- **Erref:** SOR-010/026
- **Iraupena:** 0:00:55. **Hasi:** 00:40:05. **Bukatu:** 00:41:00

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua
- Erljioa » Ohiturak eta bizimodua » Eliza giroko ospakizunak » Gabonak

Laburpena:

<p>Gabonak baserrian. Ume txikia gabelan.</p>

18. Baserritik kalera bizi izatera

- **Erref:** SOR-010/027
- **Iraupena:** 0:00:40. **Hasi:** 00:41:00. **Bukatu:** 00:41:40

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Gaztetako ibilerak
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Baserria vs. Kalea

Laburpena:

Baserritik kalera bizi izatera. Emakume talde handia biltzen zen jokoan egiteko.

19. Nola janzten ziren

- **Erref:** SOR-010/032
- **Iraupena:** 0:01:40. **Hasi:** 00:48:35. **Bukatu:** 00:50:15

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua

Laburpena:

Nola janzten ziren. Gona; soinekoak. Abarketak.

20. Goruetan nola egiten zuen amak

- **Erref:** SOR-010/033
- **Iraupena:** 0:01:00. **Hasi:** 00:50:15. **Bukatu:** 00:51:15

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko zereginak
- Baserria » Baserriko lanak » Baserriari lotutako lanbideak

Laburpena:

<p>Amak goruetan egiten zuen. Artilea kardatu eta txabilarekin haria egiten zuten. Lihorik (linurik) ez du ezagutu.</p>

21. Umetako kanta eta jolasak

- **Erref:** SOR-010/035
- **Iraupena:** 0:02:25. **Hasi:** 00:53:35. **Bukatu:** 00:56:00

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Jolasak

Laburpena:

"Pin-pon" esan eta kantu bat abesten zuten jolasean hasteko. Intxaurrekin "arrakak" egiten zituzten. Tortoloska.

22. Gabon giroa baserri inguruan

- **Erref:** SOR-010/036
- **Iraupena:** 0:01:35. **Hasi:** 00:56:00. **Bukatu:** 00:57:35

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Santa Ageda
- Aisia » Jai-giroa » Erromeriak
- Erljioa » Ohiturak eta bizimodua » Eliza giroko ospakizunak » Gabonak

Laburpena:

<p>Gabonetan Olentzero etortzen zen. Santa Ageda eskean ere ibiltzen ziren. Soinujolea; erromeria.</p>

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.

2024-04-27

CC-by-sa | Ahotsak.eus

Badihardugu Euskara Elkartea

Markeskua Jauregia, 20600 Eibar

943121775 - ahotsak@ahotsak.com